

Český zápas

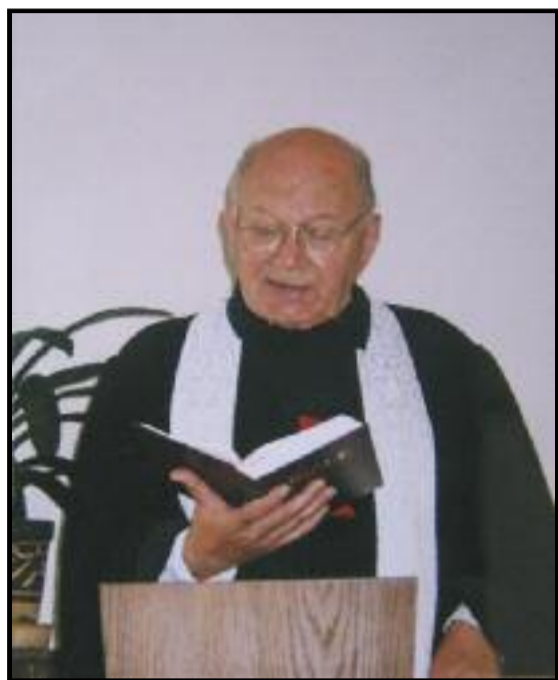
Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 40

2. října 2016

Cena: 8 Kč

Za bratrem patriarchou Josefem Špakem

TO JE TEN BOŽÍ HUMOR

Josef Špak se narodil 10. července 1929 v Litomyšli. Pokřtěn byl bezprostředně po narození v Římskokatolické církvi, ale náboženství na chlapecké škole v Litomyšli již navštěvoval československé. V té době na něho měla značný vliv československá katechetka, která děti dokázala krásným způsobem vést k Bohu. Ve vyšších třídách její roli převzala významná osobnost města Litomyšle, farář CČS(H) Jaromír Metyš, který byl zároveň městským knihovníkem a proslulým hudebníkem.

V roce 1945 rodinu Špakových postihla tragédie, když náhle zemřel otec Josef. Matka se sama musela postarat o čtyři děti a tehdy poprvé malý Josef zažil, co to je pravá lidská bolest a zoufání. V roce 1947 se rodina odstěhovala z Litomyšle do Prahy-Žitá. Josef však zůstal sám v Litomyšli, aby mohl dokončit poslední ročník místního reálného gymnázia. Nejprve se ho ujala rodina spolužáka Duška, ta však po únoru 1948 měla problémy s nově nastoleným režimem, a tak se Josef Špak stěhoval. Ujal se ho litomyšlský rektor piaristické koleje František Ambrož Stříteský.

Ačkoli Josef původně přemýšlel o studiu chemie nebo hudby – byl výborný hudebník i zpěvák – vlivem rektora Stříteského se nakonec rozhodl pro studia bohosloví. „Při těch denních rozhovorech mi vykrusoval, jak vypadá

kněžský život, a začal: „Poslouchej, vy byste také potřebovali v Církvi československé náležitý dorost a novou generaci, která by zvláště v této době šířila evangelium. Nechtěl byste studovat teologii? Já jsem v té době chtěl studovat chemii nebo fyziku a také jsem byl samozřejmě svou učitelkou houslové hry tlačěn k tomu, abych šel studovat na konzervatoř. No a slovo dalo slovo a já jsem nakonec kývnul, že podám přihlášku na Husovu československou bohosloveckou fakultu v Praze. Takže rektor Stříteský v tom měl důležitou roli. Vážím si toho, že mě nezískával pro kněžství v Římskokatolické církvi nebo pro řeholní život ve svém řádu, ale že mluvil otevřeně, že naše církev potřebuje kněze a potřebuje mít náležitý dorost.“

Na Husovu československou evangelickou bohosloveckou fakultu nastoupil v roce 1948. Studia pak dokončil již na samostatné Husově československé bohoslovecké fakultě (ustavena v r. 1950). Jako většinu

tehdejších studentů bohosloví ho nejvíce oslovil triumvirát profesorů: Trtík, Mánek a Rutrlé. U posledně jmenovaného později působil jako pomocná vědecká síla a spřátelil se i s jeho rodinou. Zásadním setkáním pro Josefa Špaka se v této době stalo setkání s farářem Václavem Mikuleckým. Za touto inspirativní osobností byl poslán litomyšlským farářem J. Metyšem a přátelství oběma vydrželo až do Mikuleckého smrti. Na fakultě se br. Josef seznámil i s budoucí ženou Toničkou, se kterou se v roce 1953 oženil.

Na kněze byl Josef Špak vysvěcen biskupem Šimšíkem v Praze-Žitá v r. 1952. Po skončení vojenské služby nastoupil jako farář v Suchém Vrbném u Českých Budějovic. Náboženskou obec převzal po Bohem obdareném a nuceně přeloženém faráři Štěpánkoví, kterému se zde v padesátých letech podařilo postavit sbor doslova na zelené louce. Přestože rodina z počátku žila v neutěšených podmínkách jedné farní místnosti, kde se v roce 1955 narodila i dcera, jednalo se o pozeňnaná léta naplněná prací. Kromě duchovenské služby a pastorače se farář Špak věnoval také hudbě – založil smyčcový kvartet a vedl ženský pěvecký sbor. V roce 1958 k dceři přibyl ještě syn. Ve stejném roce se bratr farář pustil do stavby modlitebny a fary.

Pokračování na str. 3

Husitská fakulta o své činnosti

Husitská teologická fakulta UK vydala výroční zprávu o své činnosti v roce 2015.

Výdat počet z akademické činnosti patří k tradici i poslání univerzity. V paměti jsou ročenky Husovy bohoslovecké fakulty, kde – jak tomu je dodnes zvykem např. na vídeňské teologické fakultě – byly zveřejňovány aktuální studie. Dnešní „informační“ doba spíše než na ideje klade důraz na fakta a na jejich výklad; o pár faktických poznámek se pokusíme.

Církevní veřejnost bude patrně nejvíce zajímat, které studijní obory fakulta vyučuje a kolik mají studentů. Na bohosloveckých fakultách se tradičně přednášela teologie v konfesním zaměření. Naši teologické fakultě se po inkorporaci na Karlovu univerzitu poštěstilo obohatit studijní program teologie; sesterské teologické fakulty v České republice přijaly obdobné programy. Jde o humanitní studia, o specializaci v pedagogice, o sociální práci v bakalářském studiu. V navazujícím magisterském studijním programu fakulta vyučuje teologii, humanitní studia, učitelství pro střední školy a sociální práci. V doktorském studijním programu teologie se studuje husitská teologie a judaistka v prezenční i kombinované formě. Studenti mají široký studijní výběr. Seznámíme vás s počty studentů vykazovanými v roce 2015 (v závorce stav r. 2013). Studijní program teologie vykazuje v bakalářském i magisterském programu 231 (249) studentů prezenční formy a 88 (67) studentů kombinované formy, tedy 319 studujících teologů. Program humanitní studia vykazuje 58 (61) prezenčních studentů a studentek, specializace v pedagogice má 235 (239) pre-

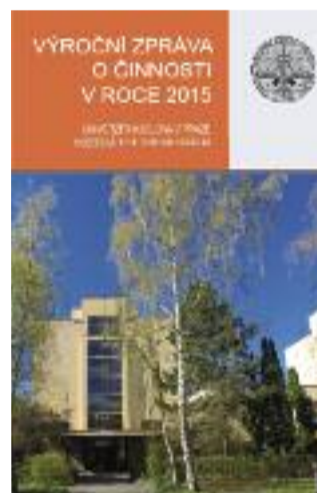
zenčních studujících, v programu sociální práce bylo zapsáno 278 (243) posluchačů a posluchaček a učitelství pro střední školy započítávalo 50 (47) prezenčně studujících. Pro čtenáře Českého zápasu může být zajímavé, že jednooborové studium husitské teologie zapisuje 35 prezenčních posluchačů a posluchaček a 35 v kombinované formě. Počet 70 studentů, kteří se kvalifikují pro možné duchovenské povolání v CČSH odpovídá počtu studentů v největším lesku někdejší Husovy čl. bohoslovecké fakulty koncem šedesátých let. Tehdy pokrýl potřebu pro duchovenskou službu v náboženských obcích CČSH, která čítala asi půl milionu členů. V současném doktorském studijním programu husitská teologie je zapsáno celkem 39 studujících (z toho 18 v prezenční formě) a v programu judaistka 11 (5).

Fakulta plní své náboženské a kulturní poslání i v rámci „třetí služby“ univerzity: evidovala 76 osob v celoživotním vzdělávání a 642 osob Večerní akademie religionistiky. Do univerzity třetího věku bylo zapsáno v letním semestru 144 osob, v zimním 162 osob. Na fakultě přednášelo 10 profesorů, 14 docentů, 24 odborných asistentů, 5 asistentů, 3 lektorů a 2 vědečtí pracovníci.

Další učitelé (139) spolupracovali na základě dohod o provedení práce. Je to vcelku standardní personální stav fakulty se širokým spektrem specializací.

V dalším odkazujeme čtenáře našeho tisku na krásně typograficky vypravenou Výroční zprávu (provedla ThDr. Markéta Langr). Zpráva nejen bilancuje rok 2015, nýbrž i důstojně uzavírá děkanské působení prof. ThDr. J. B. Láška

Pokračování na str. 3

Modlitba s poděkováním za život a službu VI. patriarchy CČSH Josefa Špaka

Ty jsi, náš Bože, dárcem života časného i věčného!
Bože, děkujeme ti za život a službu našeho bratra Josefa Špaka - VI. patriarchy Církve československé husitské.

Děkujeme ti, že tento tvůj služebník osvědčoval svoji víru v tebe v různých životních situacích a že ji zachoval až do konce.

Děkujeme ti, že jsi jeho smýšlení i kroky vedl přímou cestou a byl jsi mu i v temných chvílích jasným světlem v Ježíši Kristu.

Děkujeme ti za jeho příklad pokorné víry, za jeho vnitřní vyrovnanost, trpělivé snášení obtíží, hlubokou vděčnost a dobrotu srdce.

Děkujeme ti za to, co vykonal a předal dobrého v naší církvi, co učinil prospěšného pro druhé lidi a čím obohacoval náš život svou láskou, slovem, úsilím a zpěvem.

I on jako žalmista vyznával: „Budu zpívat Hospodinu po celý život“ (Ž 104,33a).

Jako chválil zpěvem, svým hlasem a svým srdcem tebe, Bože, ve dnech svého časného života, tak smíme doufat a věřit, že bude tvé jméno chválit navěky a navždy v nebesích (Ž 145,2).

Bože, ty jsi v Ježíši Kristu ukřižovaném a vzkříšeném jeho i náš Vykupitel a Spasitel!
Tobě náleží díky, chvála, úcta, čest a sláva po věky. Amen.

S bratrem Josefem Špakem jsme se rozloučili 20. září při pohřebním obřadu v chrámu sv. Mikuláše na pražském Staroměstském náměstí.

Pozoruhodný nálezu malého Oriho

Sedmiletý chlapec nalezl při toulkách v údolí Bejt Šean 3400 let starou sošku

3400 let starou sošku nalezl sedmiletý Ori Grünhut z osady Tel Teómim v Tel Bejt Šean, kde byl na výletě s kamarády a otcem jednoho z nich. Při výstupu na archeologickou lokalitu Tel Rechov Ori narazil na kámen, jenž se uvolnil a odkryl svou druhou stranu pokrytou hlinou, v níž Ori posléze poznal lidskou postavu. Očistil jej a spatřil hliněnou lidskou sošku. Moria Grünhutová, Oriho maminka, říká: „Ori se vrátil domů s pozoruhodnou figurkou, a způsobil tak velké pozdvižení. Vysvětlili jsme mu, že jde o starověký artefakt a že archeologické nálezy náležejí státu.“

Rodina Grünhutových odevzdala nálezu Izraelskému památkovému úřadu a jeho zástupci pak navštívili základní školu v kibucu Sede Elijahu, aby Oriho odměnili za příkladný čin čestným uznáním a sdělili mu, co se o sošce ví. Esther Ledellová, Oriho učitelka, vyprávěla: „Bylo to úžasné! Archeologové vešli do třídy zrovna při hodině výkladu Tóry, právě když jsme si vyprávěli příběh o tom, jak Ráchel odcizila otcovi domácí bůžky (Terafim; Genesis 31). Vysvětlila jsem, že tyto bůžkové byly sošky, které měly své místo v modloslužebném kultu - a najednou jsem si uvědomila, že přesně takový předmět máme nyní tady ve třídě.“

Hliněná figurka představuje nahou stojící ženu, která byla vytvořena pomocí formy, do níž se vlhká hlína vtlačila a poté se vypálila. Amihai Mazar, emeritní profesor Hebrejské univerzity a vedoucí archeolog při vykopávkách v Tel Rechov, sošku prohlédl a uvedl: „Jde o nálezu typický pro kanaánskou kulturu v 15 - 13. století př. Kr. Někteří archeologové mají za to, že před sebou máme podobiznu konkrétní ženy z masa a kostí, jini se domnívají, že jde o bohyni plodnosti Astarte, známou z kanaánských pramenů a z Bible. Je vysoce pravděpodobné, že termín terafim, zmíněný v Bibli, vskutku odkazuje k soškám tohoto druhu.“ Mazar dodal, že „figurka evidentně patřila některému z obyvatel města Rechov, které tehdy spadalo pod vládu egyptských faraonů.“ podle www.antiquities.org připravila redakce

Symbolika granátového jablka ve starověkém Izraeli

I když dnes roste granátovník obecný v mnoha částech Předního východu téměř dříve, jeho původ je potřeba hledat ve východní Mezopotámii. Červená šťáva z plodů se používala k výrobě vína či léků a z kůry se dal připravit inkoust. Samotné ovoce nebylo běžnou součástí jídelníčku a když už se objevilo na stole, bylo to kvůli jeho estetické hodnotě. Lidé byli granátovým jablkem fascinováni od nejstarších dob nejen pro jeho krásu, ale i pro blahodárné účinky. V Egyptě se stalo symbolem pro ty, kteří šli do podsvětí, v Izraeli bylo spojeno s posvátnem a plodností a v křesťanství dokonce odkazovalo k naději a věčnému životu. Tento symbol Izraele někdy bývá ztotožňován se stromem života v Edenu a to pozvedá jeho význam v monoteistických náboženstvích. Předměty ve tvaru plodu granátovníku archeologové nacházejí u Kanaánců, Izraelců, Pelištejců, Edomitů a dalších středomořských a blízkovýchodních kultur.

První doklady o užívání granátového jablka existují v podobě vysušených plodů, keramických, skleněných, zlatých či slonovinových imitací z hrobů egyptských faraonů a z domů egyptské a izraelské elity. Poté se s ním můžeme běžně setkat na reliéfech v asyrských královských palácích a u posvátné architektury v Jeruzalémě. Ze starozákonního textu nám jsou známy hlavice sloupů Šalomounova chrámu ve tvaru plodů granátovníku a bylo jimi také dekorováno mířžování. Ovoce se promítlo do ozdob na roucho izraelského

velekněže. Podle midraše má každý plod šest set třináct semenek, což odpovídá počtu povinností (hebrejsky micvot) ve Starém zákoně, které musí každý Žid dodržovat. Proč je granátové jablko spojováno s hojností, plodností a věčným životem? Šťáva ovoce se svojí barvou velmi podobná životadárné krvi a několik set semenek každého plodu je pomyslným zárodkem dalšího stromu, který každý rok zplodí desítky granátových jablek s dalšími semínky. Takto se granátovník může zdát jako téměř nesmrtelná rostlina. Korunka plodu často mývá šest trojúhelníků, což vypadá jako Davidova hvězda a je možné, že těchto šest cípů skutečně stálo za vznikem typického symbolu judaismu. Z doby mezi 13. a 7. stoletím př. Kr. jsou v Izraeli nalézána žezla zakončená granátovým jablkem. Jejich funkce není zcela jasná, přesto se dá podle kontextu nálezů (ve svatyních a v hrobech) odhadovat, že sloužila jako jehlice do rituálních oděvů kněží, anebo byla nošena jako žezla při náboženských rituálech. Během 8. a 7. století př. Kr. se granátové jablko začalo objevovat na oficiálních pečetích jako jeden ze symbolů Judského království a od 2. století př. Kr. byl motiv ražen na židovské mince.

Edomitě, kteří také žili na území dnešního Izraele, zdobili malými přívěsky z keramických granátových jableček kadidlové oltáře a u Pelištejců se objevovala na keramických

Vpravo keramická miska z Tel-Chalifu, vlevo hliněné nádoby ve tvaru granátových jablek z Ašdodu, Izraelské muzeum v Jeruzalémě, foto autor

nádobách na ulitby. Ty se používaly zejména v kultu plodnosti, a proto není pochyb o propojení náboženského kultu a granátovníku. Přesto se motiv také promítl do tvarů běžných keramických nádob a můžeme jej spatřit například na zlatých či karneolových špercích, které patřily vyšší společnosti, což platí i o slonovinovém granátovém jablku s holubími na korunce (přibližně z 8. století př. Kr.), které bylo objeveno v Jeruzalémě a muselo být součástí luxusního nábytku, jehož výroba je přisuzována fénickému řemeslníkovi. Poselství symbolu granátového jablka se ovšem nemění ani v pozdějších dobách, kdy se často objevuje na mozaikách helénských synagog, v domech římské a helénské elity a v byzantských kostelech tohoto regionu. Tradiční stříbrné korunky, které zdobí dřevěné tyče, na nichž je navinuta Tóra, jsou také stylizovanými plody. I dnes zdobí granátové jablko izraelské mince, vyskytuje se jako ozdobný prvek na moderních mozaikách i v architektuře a na izraelských trzích lze koupit ohnivě červená keramická granátová jablka jako umělecký předmět i jako sériově vyráběný suvenýr.

David Rafael Moulis

Z kazatelského plánu

Dvacátá neděle po sv. Duchu

Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.

ŽALM 37,5

První čtení: Abakuk 1,1-4; 2,1-4

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Za dar odvahy bojovat dobrý boj víry až do konce, modleme se k Hospodinu.
3. Za vytrvalost v našem duchovním zápasu se silami hříchu a zla, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, prosíme tě, ve svém milosrdenství nám odpusť naše viny, jichž se dopouštíme, třebaže se odvažujeme honosit jménem křesťanů. Očisti si nás, abychom ti mohli sloužit s pokojem v srdci! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Timoteovi 1,1-14

Evangelium: Lukáš 17,5-10

Verše k obětování: Žalm 8,1

Verš k požehnání: 1. Petrův 1,24b-25

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, ty jsi natolik dobrý, že nám žehnáš svými dary, i když jich nejsme hodni. Dej, abychom na tvou nezištnou lásku odpovídali poslušným plněním tvých přikázání! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 11, 84, 95, 101, 145, 157, 200, 294, 296

Nad Písmem

Jsmen jenom služebníci

Apoštolové řekli Pánu: „Dej nám více víry!“ Pán jim řekl: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ‚Vyrvi se i s kořeny a přesad’ se do moře,‘ a ona by vás poslechla.“ „Řekne snad někdo svému služebníku, který se vrátil z pole, kde orál nebo pásl: ‚Pojd’ si hned sednout ke stolu? Neřekne mu spíše: ‚Připrav mi něco k jídlu a přístroj se k obsluze, dokud se nenajím a nenapiji; pak budeš jíst a pít ty?‘ Děkuje snad svému služebníku, že udělal, co mu bylo přikázáno? Tak i vy, když učinite všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: „Jsmen jenom služebníci, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.“ Lukáš 17,5-10

Obsahem tohoto oddílu evangelia podle Lukáše je několik varování. Především jde o varování před pokusem příliš vysokého sebevědomí, varování před hněvem, je tu napomenutí k odpouštění, výrok o síle víry a o postavení služebníka. Je zřejmé, že evangelista čerpal ze staršího seznamu zachovaných Ježíšových výroků. Jejich prostřednictvím se dovidáme, jak máme podle Boží vůle žít.

Zlost, nenávist a spory se vyskytují v každém lidském životě. Jsou to zbraně Božího protivníka, kterými se

neustále navzájem zraňujeme. Běda tomu člověku, který se k tomu dá zneužít! Běda tomu, kdo ruší životní pokoj svého bližního! Důvěra v Ježíše nás vede k lásce. Smíme se starat o ty své bližní, kteří nás potřebují. Smíme a máme tak činit, protože náš Pán se také o nás postaral a neustále stará a my mu to můžeme tímto způsobem vděčně splácet. Můžeme skoncovat se všemi spory tím, že po Ježíšově příkladu odpouštíme svým bližním, kteří se proti nám provinili. Boží láska chce vstoupit do našeho světa a přetvářet jej k Božím obrazu. Pán Bůh chce, aby lidé vnímali jeho lásku prostřednictvím našeho jednání. Máme činit to, co od nás Pán Ježíš očekává, neboť on je Pánem, jehož vůle se má prosadit.

Nepoleká nás někdy to, co od nás Pán Ježíš očekává? Určitým způsobem jsme v jeho službách, takže se zdá, že pro naše vlastní přání a tužby už nezbývá mnoho místa. A dokonce i dík za takové nasazení, za takovou službu, je vyloučen! Neboť: „Jsmen jenom služebníci, učinili jsme to, co jsme měli učinit.“ V řeckém textu je dokonce užito výrazu „neužiteční“!

Otče náš, jako tvoje děti, které bývají neposlušné, voláme k tobě: „Dej nám více víry, Pane. Děkujeme ti za to, že s námi máš trpělivost a slitování tam, kde svou službu konáme nedostatečně.“ Amen.

L 17,5-10

Proč se proti takovému výroku nebouříme? Je tomu tak proto, že jej nebereme vážně? Nebo je tomu tak proto, že jsme si vědomi toho, že je to pro nás velká čest a milost, že smíme svým životem sloužit takovému Pánu, který se za nás obětoval, a že smíme být v tomto světě jeho svědci?

Jsmen jeho dětmi a Pán nás činí šťastnými svým slitováním, svým milosrdenstvím, protože to slíbil, a nikoliv proto, že by byl povinen odměnit tím naše výkony. Kristus vyslovuje své „běda“ vůči naší sebedůvěře, vůči našemu spoléhání na naše vlastní činy.

„Dej nám více víry, Pane!“ Tak můžeme i my prosit s apoštoly, když poznáme vlastní slabost a při pohledu na ni ztrácíme odvalu. Jen pevná důvěra v Boha nám umožní vykonat to, co se zdá být lidskými silami neuskutečnitelné: pomáhat při proměně světa k Božím obrazu. Kdo o tom ví, objevuje v sobě služebníka, který může učinit jen to, co byl dlužen a co zůstává dlužen Pánu Bohu. Proto i já na konci svého pozemského života volám úpěnlivě: „Dej mi více víry, Pane!“ Amen. Josef Špak

Děkujeme za poctivou obětavou práci, kterou pro naši fakultu vykonával za dlouhou dobu svého působení emeritní děkan bratr Jan Blahoslav Lásek a připojujeme srdečné přání k nedávnému jubileu.

Pokračování ze str. 1
Dr.h.c. k 30. 6. 2015. Od 1. 7. je děkankou doc. ThDr. Kamila Veverková, Th.D. Emeritnímu děkanovi patří náležitý dík za vykonané dílo. Letos o prázdninách oslavil v tichosti svoje 60. narozeniny. Posíláme upřímné přání dobrého zdraví do dalších let. Paní děkance vyprošujeme Boží požehnání a těši-

me se na spolupráci. Celou naši fakultu – učitele i studenty – poroučíme do ochrany nejvyššího učitele, Ježíše Krista.

Prof. Dr. Zdeněk Kučera,
naukový odbor úřadu ÚR ČČSH
Ročenku, vydanou pro vnitřní potřebu v roce 2016, lze získat na HTF UK

Doktorandská konference „In pluribus unitas“

Jubilejní pátý ročník mezinárodní vědecké konference doktorandů *In pluribus unitas - Jednota v mnohosti* se v letošním roce uskuteční na Husitské teologické fakultě UK ve dnech 20. - 23. října. Jde o specifickou „putovní“ konferenci a v současné době pravděpodobně také největší doktorandskou konferenci v oblasti teologie a příbuzných disciplín v kontextu zemí V4. Aktuální informace můžete sledovat na konferenčním facebooku: www.facebook.com/inpluribusunitas a postupně se objeví i na webu: www.inpluribusunitas.euweb.cz.

Za bratrem Josefem...

Pokračování ze str. 1
Projekt získal na stavbu rodinného domu a uzavřel smlouvu s náboženskou obcí o bezplatném pronájmu pozemku a půjčce ve výši 100 000 Kčs. Pakliže by nebyl schopen tuto částku v budoucnu splatit, stavba by přešla do vlastnictví náboženské obce. S tím samozřejmě br. Špak počítal a nakonec se tak po dostavbě v r. 1962 také stalo. Za přítomnosti plzeňského biskupa Urbana byla stavba slavnostně otevřena a předána suchohrbenské náboženské obci. Tento fakt samozřejmě nemohl zůstat bez odezvy církevního tajemníka. Odplata sice přišla o deset let později, ale přišla. „Jako důsledek postavení modlitebny a fary počátkem sedmdesátých let pan krajský církevní tajemník řekl: ‚Jestli ho, biskupe, nepřeložíš, tak já mu vezmu státní souhlas. A musíte ho přeložit tak, aby byl

pořád v kraji České Budějovice, abych na něj viděl.‘ Měly to být Mirovice, takže my jsme se s Toničkou vydali k panu církevnímu tajemníkovi Leo Drozdovi s prosíkem, aby to přeložení o rok odložil, protože Josef začal studovat na gymnáziu – nemohl být přijat do Českých Budějovic, kam ho nevzali, tak musel dojet do Trhových Svin. Daniela měla rozstudovanou zdravotní školu v Českých Budějovicích. Také manželka byla zaměstnaná ve sběrných surovinách České Budějovice. Tak jsme mu říkali: ‚Pane tajemníku, alespoň rok odkladu, abychom se mohli na to stěhování trochu připravit, sehnat místo pro manželku, a aby kluk udělal alespoň tu primu na gymnáziu, protože když bude muset přejít z jednoho ústavu na druhý, tak to bude snazší.‘ Ani jsme nevěděli, jestli syna jinam vezmou. A tajemník nám stejně řekl: ‚Ne! Vy byste za rok

zase přišli žebrot!‘ Tak jsme se odporučili a já jsem to sdělil radě starších náboženské obce. A teta Ema v radě starších řekla: ‚Hele, je ti 45 let, jsi zdravý, práce se nebojíš, tady tě všichni ve městě znají, vědí, co jsi zač a těm pacholkám by měl konečně někdo ukázat, že tady nejsou páni. My ti seženeme místo a byt a zůstaneš tady v Budějovicích, i když nebudeš farářem.‘“

Důležitou životní zkušenost zaznamenal Josef Špak na konci šedesátých let, kdy se mu na pozvání podařilo vycestovat do německé evangelické komunity Gossnerova domu. Toto společenství se zabývalo pastorační v dělnickém prostředí německých továren a br. Josef zde načerpal poznatky i pro další službu po návratu do vlasti. Ještě před vynuceným odchodem ze služeb ČČS(H) se připojil ke skupině věřících, kteří v rámci církve vytvořili duchovní a modlitební společenství a pravidelně se setkávali na několika farách.

To není nekrolog, jen vroucí dík

To není nekrolog, jen vroucí dík... Který to byl rok té hluboké totalitní doby, už si nevzpomenu, ale to nádherně osvětlující slovo si pamatuji dodnes. Myslím, že to byl čtvrtý – samozřejmě zcela tajný – tábor „Mikuleckého mládeže“. Stanovali jsme u řeky Blanice blízko Prachatic, protože jsme přijali za svou brigádu na opravě naší prachatické fary. Každé ráno tak 3 až 4 z nás vstupovali do role zednických přida-

vačů, abychom byli k ruce a ku pomoci dvěma zedníkům, kteří zde pracovali. Byli to ovšem faráři – Jiří Bauer a Josef Špak, kteří tuto řemeslnou odbornost získali na vojně v rámci nechvalně známých sborů PTP. Fara v Prachaticích je na prudkém svahu – opravovala se nejen omítka, ale také pobořená kamenná opěrná zídka plotu. „Tady na ten roh sem přivalte ten velikánský kámen – ten nám to všechno „sváže“ a celá zeď se o něj opře,“ velí nám bratr Josef. Stalo se. Pak večer v kroužku nad Bibli čteme – tehdy ještě z Kralických – text Efezským 2,19-22 a bratr Josef vyklá-

dá: „Ten gruntovní kámen úhelný – jako ten kámen, co nám svázal a opřel tu zeď u plotu – to je pro obecenství církve Ježíš Kristus.“ Ta zídka už tam není – loni při zájezdu do Husince jsem se tam zašla podívat – předělávali silnici, chodníky i plot – ale nás, kteří jsme za základ svého žití přijali kámen úhelný Ježíše Krista a kteří v těchto dnech vzpomínáme na vykladače textu, bratra Josefa, je hodně. Bratře Josefe, dík za to opravdové celoživotní svědectví a Tobě Pane, za tohoto svědka vroucí dík!
Marta Jurková

Ke kritice utrakvismu I.

KROFTA A KRITIKA ÚPADKOVÉ TEORIE UTRAKVISMU.

Denisovo hodnocení „konce samostatnosti české“ zkritizoval již mladý Kamil Krofta, přední český historik, diplomat a pozdější ministr zahraničí Benešovy vlády. U příležitosti druhého vydání českého překladu Konce samostatnosti české vyšla též práce V. Kybala (A. Denis a Bílá hora), který rovněž napadl hlavní Denisovu myšlenku o Bílé hoře jakožto důsledku dvoustletého mravního úpadku Čech. Krofta ve svém článku *Fin de l'indépendance Bohême* Ernesta Denise poukazuje na zahraniční poměry, a to zejména v Uhrách a Polsku, aby ukázal, že onen strašný mravní úpadek Čech, o němž psal Denis, byl ve srovnání s okolními zeměmi ještě vysoko nad průměr dobových poměrů a s odvoláním na Palackého podotýká, že onen často krutý boj o práva stavů mezi sebou navzájem ještě zdaleka neznamenal mravní úpadek národa, jak jej vykreslil „přísný mravokárce Denis“: „A předce nelze říci, že by národ sám v sobě chýlil se byl k oupadku. Duchovní alespoň činnost a vzdělanost rostla nepopíratelně.“ (zač. XVII. knihy Palackého Dějin). Krofta odkazuje na práce V. V. Tomka a A. Rezka, jejichž autoritě, a tedy i přísným soudům o předbřlohorské mravnosti, Denis prý lehce podlehl. Stručně řečeno, podle Kroftovy poměry 16. století nelze posuzovat přísným měřítkem 19. století, ani doby součas-

né: „S představou o žalostném stavu a vnitřní chudobě českého života náboženského v době předbřlohorské souvisí těsně představa o současném strašném úpadku obecné mravnosti v českém národě, a zvláště v jeho vrstvách politicky významných.“ (Nesmrtelný národ, 1941, s. 344). Tuto projekci současných poměrů do minulosti považuje Krofta za metodický klam.

Jak se vlastně historicky zkoumá mravnost? Spolehlivým pramenem jsou církevní, dobře spravované archivy. Zachovaly se například žaloby, soudní zápisy a rozsudky. Např. je z nich možné vyčíst, že koncem 16. století bylo asi 30 až 40 % římskokatolických kněží v kárném řízení (často pro styky s prostitutkami, podvody, krádeže, lichvu). Ale můžeme říci, že takové procento svědčí o nějakém hrozném úpadku mravnosti kněží? Podle jaké normy hodnotit míru mravnosti? Že poměry (sociální a politické) v okolních zemích, zejména v Polsku a Uhrách, byly daleko horší, píše již sám Denis (mimo to ale cituje dobové zprávy cestovatelů, kteří s úžasem zaznamenali, že se nikde jinde toho tolik nesní a nevypije jako v Čechách). Třebaže Krofta odmítá úpadkovou teorii, sám se často zmiňuje o hrozivých poměrech v Čechách a na Moravě v 16. století. Připomíná program nápravy mravů, který husité v dobytých městech zaváděli (zavírání nevěstinců

a krčem, zákaz hazardních her), a dodává: „Časem arci husité mnoho slevili z těchto přísných, puritánských zásad, jejich horlivost mravní ochabla a všeliké „zlořády“, proti nimž se tak přísně obracelo hnutí husitské v svých začátcích, pronikaly i do jejich řad.“ Vždy však Krofta připouje, že se věc dnes velmi přeceňuje, že ony mravy byly všude ve větších městech obdobné a zcela běžné. Nevím, zda je toto argument, který nás může uspokojit. Pokud jde o současnou mravnost – kdo zná dnešní poměry např. v Polsku či jiné tradiční katolické zemi, ten ví, že v těchto zemích se se zbožností a s úctou k duchovním pojí i pochopení pro jejich lidské stránky. Nepovažuje se za zvláštní nemravnost, má-li kněz milenku. Naopak všichni tomu rozumí („je to přece takový pěkný mužský, že?“) a je-li kněz oblíbený, přejí mu to. Do služeb církve se v těchto zemích nedávají jen muži, kteří se rozhodli pro život světců, ale také milovníci vezdejšího života se vším, co nabízí.

Hodnotit mravnost či stanovit její míru je věc svízelná. Nicméně těžko můžeme v naší Církvi československé husitské nebrat zřetel na mravní úroveň kněží a laiků, aniž bychom tím nepopřeli původní téma husitské reformace. Museli bychom zároveň vytěsnit Husův pojem důstojného kněžství, jehož podmínkou je příkladný život kněze. Hus měl přece za to, že bohoslužba sloužená mravně pokleslým knězem není sloužena důstojně. **Michal Kotrba**

Předivný Bože zástupů i osamělých tvorů přijmi mou duši oddanou do nebeského chóru. Netoužím po slávě zpěváků, až vejdu ve tvé stany. Uved' mě ve svém království v šerý kout za varhany. Jarmila Urbánková: Šlapač měchů

Zprávy

Ohlédnutí za letním táborem

Mariánskolázeňské lesy a parky po roce ožily hlasy veselých dětí se zvoláním „Za Narnii! Za Aslana!“ Na husitské faře se s přispěním města Mariánské Lázně opět konal letní křesťanský tábor. Celotáborová hra se letos inspirovala dějem knihy Lev, čarodějnice a skříň z cyklu Letopisy Narnie od C. S. Lewise. Tento fantastický příběh nabízí náměty na spoustu her, ale plyne z něho i poučení o lásce k přátelům a blízním a důležitosti spolupráce mezi jednotlivci, vedoucí k velkým úspěchům. I proto znělo heslo letošního tábora „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“ (J 15,13) Táborníci se rozdělili do čtyř skupin a pod dohledem svého dospělého patrona plnili různé úkoly, které byly zaměřeny na mrštnost, obratnost, ale i paměť, všímavost a spolu-

práci. Hry byly hrány s důrazem na fair-play a s úctou k sobě a svým přátelům, ne pouze s vůlí k vítězství. Během tábora sice párkrát zapršelo, ale po většinu času počasí přálo a slunce svítilo, což bylo oceněno zejména během celodenního výletu do Tachova a okolí, kde děti navštívily záchrannou stanici pro zvířata, rozhlednu Vysoká a tachovský zámek. Po týdnu plném dobrodružství a zážitků se táborníci i vedoucí s táborem opět na rok rozloučili, sice unavení, ale šťastní a se spoustou hezkých zážitků. Loučení však nebylo smutné, protože s mnohými dětmi se pravidelně setkáváme i během školního roku. Fotografie z táborového dne si můžete prohlédnout na:

<http://www.cesh-ml.wz.cz/Galerie.htm>

Karel Denk ml.

Vzpomínka na ses. Valičkovou Dne 16. září jsme se naposledy rozloučili se sestrou Marií Valičkovou, manželkou br. faráře Vladimíra Valička, který sloužil v náboženské obci České Budějovice a Husince. Kdož jste ji znali, věnujte jí tichou vzpomínku. Rodina a rst Č. Budějovice

Dialog vědy a víry v Litomyšli

V sobotu 1. října se od 10 h v zasedací síni na faře Církve československé husitské v Litomyšli bude konat další setkání dialogu vědy a víry, které otevře biblickým zamyšlením RNDr. Ivana Macháčková, CSc. V 10.30 bude následovat přednáška jednoho z našich předních čas-

ticových fyziků prof. Jiřího Hořejšího na téma „Elementární částice, věda a víra“, na kterou naváže diskuse. Po obědě a krátké procházce Litomyšlí se sejdeme ještě ve 13.30 k odpolední přednášce Mgr. Tomáše Feltla na téma „Moderní technologie ve výuce přírodovědných předmětů na ZŠ a SŠ“ s názornými ukázkami. Všichni zájemci jsou srdečně vítáni.

Štěpán Klásek

Přednáška o islamofobii

Orientální ústav AV ČR zve na veřejnou přednášku Islamofobie po česku - východiska, projevy i paradoxy, která se koná ve čtvrtek 6. října od 18 h v posluchárně

č. 238 (Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK, Celetná 20, Praha 1). Přednáší PhDr. Bronislav Ostřanský. Vstup volný. **ÓU**

Koncert v Michli

Zveme vás na písňový koncert ve Sboru Alberta Schweitzera v Praze-Michli v sobotu 8. října v 17 h. Na programu jsou díla A. Dvořáka, L. Janáčka, K. Bendla, B. Smetany C. Saint-Saënsa a dalších. **JK**

Koncerty u sv. Mikuláše

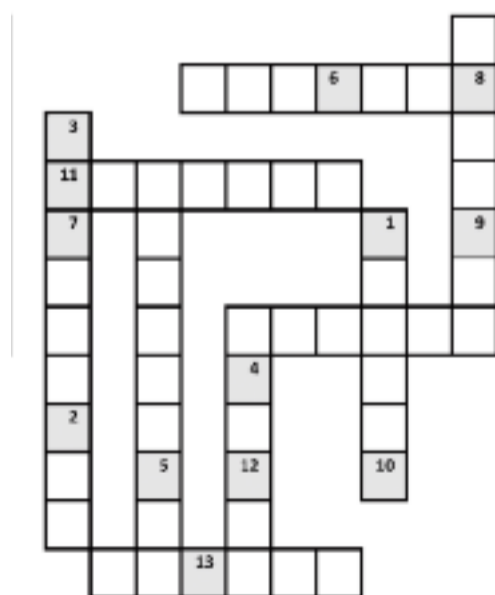
- 3. 10. - 20 hodin BACH, DVOŘÁK, LISZT, GERSHWIN Prague Brass Ensemble
- 4. 10. - 17 hodin VIVALDI, HÄNDEL, ALBINONI B. Rabas - varhany M. Kejmar - trubka a křídlovka
- 5. 10. - 17 hodin VIERNE, HÄNDEL, MOZART, SCHUBERT B. Rabas - varhany H. Jonášová - soprán
- 5. 10. - 20 hodin MOZART, DVOŘÁK, VIVALDI, HÄNDEL Vivaldi Orchestra Praga
- 6. 10. - 17 hodin HÄNDEL, BACH, MOZART, DVOŘÁK ČVUT Mixed Choir Prague
- 6. 10. - 20 hodin BACH, SCHUBERT, MOZART, DVOŘÁK Gaudium Cantorum
- 7. 10. - 17 hodin BACH, PACHELBEL, BUXTEHUDE F. Štastný - varhany M. Laštovka - trubka
- 7. 10. - 20 hodin VIVALDI, SCHUBERT, DVOŘÁK Consortium Pragense Orchestra
- 8. 10. - 17 hodin CACCINI, BACH, VIVALDI, MOZART Z. Němečková - varhany V. Likérová - soprán
- 8. 10. - 20 hodin VIVALDI, MOZART, DVOŘÁK Vivaldi Orchestra Praga
- 9. 10. - 17 hodin HAYDN, BACH, MOZART, DVOŘÁK Adamus Trio
- 9. 10. - 20 hodin BACH, DVOŘÁK, MOZART, GERSHWIN Prague Brass Ensemble (Inzerce)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POSTAVENÍ SLUŽEBNÍKA

Doplňte slova podle počtu jejich písmen - shora dolů a zleva doprava.

9 písmen: povinnost, služebník

7 písmen: děkovat, obsluha, skromně

6 písmen: najíst, návrat, příkaz, skutek

Řešení z minulého čísla: Už je pozdě.

Jana Krajčřířková

POUTNÍ BOHOSLUŽBA V HUSINCI

Ve středu 14. září se v Husinci konalo setkání vikariátů Plzeňské diecéze, završené poutní bohoslužbou na zahradě Centra Mistra Jana Husa. Na modlitbách jsme si připomněli letošní 600. výročí mučednické smrti Jeronýma Pražského. Kázáním posloužil vikář Oldřich Horek. Večeři Páně vysluhoval patriarcha Tomáš Butta. Vikář Lukáš Bujna přednesl modlitbu za zesnulého emeritního patriarchu Josefa Špaka. Před bohoslužbami jsme si prohlédli vkusně a citlivě zrekonstruovaný Husův domek a vyslechli si referát faráře Ivana Jirovského o pravoslavném pohledu na Mistra Jeronýma. Byl to požehnaný den. Za fotografie děkujeme faráři Tomáši Procházkovi.

L. Bujna

Rekonstrukce rodného domku Mistra Jana Husa byla zdárně završena

Církev československá husitská převzala do správy národní kulturní památku Husova rodného domku v Husinci v roce 2010 a od té doby do jeho obnovy a provozu vložila z vlastních prostředků 5 milionů Kč. U příležitosti 600. výročí mučednické smrti M. J. Husa v roce 2014 přikročila k jeho důkladné rekonstrukci památkových objektů a vybudování Centra Mistra Jana Husa se zcela novou moderní expozicí. Na tento projekt poskytla vláda České republiky dotaci ve výši 20 milionů Kč. Po nesnadném jednání jsme prostředky obdrželi až v samém závěru roku 2014, přesto se rekonstrukci celého areálu podařilo stihnout tak, aby Centrum mohlo být slavnostně otevřeno 30. května 2015. V polovině července t. r. pak došlo k závěrečnému vyhodnocení projektu ze strany Ministerstva kultury ČR, které bylo veskrze kladné a konstatovalo, že prostředky z dotace byly vynaloženy účelně a řádným způsobem vyúčtovány. Vzhledem k tomu, že se nám dokonce podařilo část příslibených prostředků ušetřit, probíhá nyní jednání s ministerstvem o druhé etapě projektu, v jejímž rámci by byla výstava doplněna o prvky pro dětské návštěvníky a zahraniční hosty, pořízeno vybavení pro kulturní akce, které v CMJH pořádá město Husinec, a vydána publikace s bohatým fotografickým materiálem. Provoz Centra je zajišťován ve spolupráci s Jihočeským krajem. V současnosti mohou návštěvníci shlédnout i výstavu historických kostýmů z filmu Jan Hus, zapůjčených Českou televizí. **Jana Krajčřířková, tajemnice ÚR**

Církev československá husitská. Kulturní rada ČCSH společně s Armádou ČR, zastoupenou 31. plukem radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci

zvou srdečně k setkání

u příležitosti 592. výročí smrti Jana Žižky z Trocnova,

které se uskuteční ve čtvrtek **8. října 2016 od 18 hodin** v Severočeském muzeu v Liberci, Masarykova tř. 11.

Účastníci:
Esoj. Žižka Jaroh*
profesor PhDr. Mgr. Milan Štrouhal, Ph.D.,
ředitel muzea v Liberci

Spektrální doprovod:
patriarcha ČCSH TBoj Tomáš Butta, Th.D.
zástupce velitelů 31. pluku radiační, chemické
a biologické ochrany v Liberci
Inkubátor českých dějin ČCSH Mgr. Petr Štrouhal
ve funkci kaplan Břehov Petr Štrouhal
vikář křesťanské vikariátu ČCSH
Mgr. Božena Mlýnek

Učební doprovod:
Filiální vikář Mgr. Janek Filip

Definice mučednické oběti

